

Зведений індекс виробництва у січні 2017 р.

Агрегований показник діяльності реального сектору економіки (**ЗІВ**) у січні 2017 р. порівняно з січнем 2016 р. **зріс на рівні 7%** (скорочення на 2% у січні 2016 р., січневе зростання останній раз спостерігалось у 2012 р.).

З одного боку, значний позитивний вплив справила нетипово низька база порівняння **минулого року** (зокрема, транзитні обмеження з боку РФ, що позначилися на падінні виробничої діяльності у січні 2016 р.), з іншого – **підтримкою стало стрімке зростання цін на світових товарних ринках та недооцінений вплив інвестиційного попиту**. Так, близько 60% приросту ЗІВ було сформовано за рахунок зростання галузей, спрямованих на задоволення інвестиційних потреб (*будівництва, машинобудування, металургійного виробництва та виробництва будматеріалів*). Також підтримкою у січні, зокрема, діяльності транспортної сфери було нарощування обсягів транзиту газотранспортною системою України, торгівлі – реалізація сільгосппродукції врожаю минулого року (переробка та експортування) й підвищення споживчого попиту на тлі підвищення мінімальної заробітної плати (роздрібна торгівля). В той же час, у січні 2017 р. мало місце **продолгація впливу ситуаційних факторів** (зокрема, логістичні проблеми для підприємств з добування вугілля на сході країни, складна епізоотична ситуація у тваринництві), що обумовило падіння виробництва сільського господарства.

В цілому у січні 2017 р. зростання ВВП оцінюється Мінекономрозвитку орієнтовно на рівні 5,1% (у січні 2016р. падіння ВВП оцінювалося на базі ЗІВ на рівні «мінус» 1,6%).

«січневе зростання виробничого сектору економіки є вищим ніж прогнозувалось і, у т.ч. обумовлене впливом нетипової бази порівняння минулого року»

«близько 60% приросту ЗІВ було забезпечено галузями, спрямованими на задоволення інвестиційних потреб»

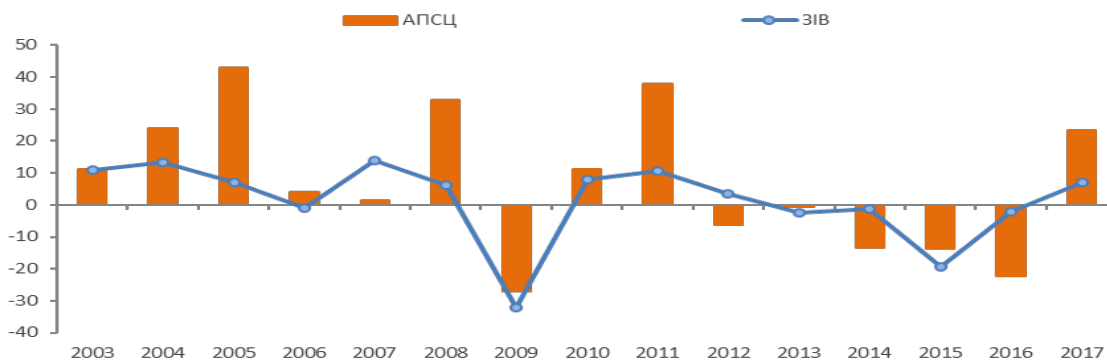
Рис. 1. Динаміка ЗІВ, ВВП та АПСЦ, % до відповідного періоду попереднього року

АПСЦ – агрегований показник світових цін, що враховує динаміку світових цін на соняшникову олію, кукурудзу, пшеницю, мочевину, залізну руду та чорні метали.

Джерело. ДСС, Світовий Банк та Металторг, розрахунки Мінекономрозвитку

Рис. 2. ЗІВ та АПСЦ у січні, %, п/п

Джерело. ДСС, розрахунки МЕРТ, Worldbank

Примітка. Агрегований показник світових цін (АПСЦ) – показник, який враховує динаміку світових цін на соняшникову олію, кукурудзу, пшеницю, сечовину, залізну руду та чорні метали.

Табл. 1. Зміна обсягів виробництва та внески до ЗІВ за основними видами економічної діяльності у 2016-2017 рр., % до відповідного періоду попереднього року

«близько 50% зростання ЗІВ за підсумком січня 2017 р. було забезпечено промисловістю»

ВЕД	Зміни обсягів виробництва, % до відповідного періоду			Внесок до ЗІВ, в.п.		
	січень 2016	2016	січень 2017	січень 2016	2016	січень 2017
Промисловість	-1,0	2,8	5,6	-0,6	1,4	3,3
Внутрішня торгівля*	-4,1	4,5	3,2	-0,8	0,8	0,6
Будівництво	-3,5	17,4	35,0	-0,2	1,0	2,0
Транспорт*	-2,5	3,0	12,5	-0,2	0,3	1,3
Сільське господарство	-2,5	6,1	-2,4	-0,2	1,1	-0,1
ЗІВ	-2,0	4,6	7,0	х	х	х

*розрахунки Мінекономрозвитку з урахуванням оперативної інформації Держстату щодо показників обороту оптової та роздрібною торгівлі, а також обсягів вантажообороту та пасажирообороту.

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

Ключовими чинниками впливу на динаміку ЗІВ у січні 2017 р. виступали:

покращення інвестиційної активності підприємств на фоні позитивних фінансових результатів господарської діяльності;

Довідково. Індекс капітальних інвестицій за підсумком 2016 року збільшився на 18%.

За підсумком 9 місяців 2016 р. позитивні фінансові результати діяльності підприємств становили 82 млрд. грн., обсяг капітальних видатків зведеного бюджету у 2016 р. зріс на 56,2 % порівняно з 2015 р. до 73 млрд. грн.

сприятлива цінова кон'юнктура на світових товарних ринках вітчизняного експорту;

Довідково. За даними провідних аналітичних агентств, у т.ч. Світового банку та МВФ, світові ціни на чорні метали зросли на 38,1% (у розрахунку січень 2017 р. до січня 2016 р.), залізну руду – на 90,5%, добрива – на 12%.

покращення споживчої активності домогосподарств, що відбувалось на фоні активізації виробничої діяльності та збільшення пропозиції продовольчих та непродовольчих товарів на внутрішньому споживчому ринку;

Довідково. У січні 2017 р. порівняно з січнем 2016 р. виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування збільшилось на 17,4%, текстильне виробництво - на 13%, виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – на 8,1%.

покращення ділових очікувань підприємств.

Довідково. За даними НБУ у IV кварталі 2016р. баланс відповідей за показником очікувань щодо змін інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар на їх підприємствах у наступні 12 місяців становив 17,2 %, що є найбільшим значенням за останні три з половиною роки. За показником очікування респондентів щодо змін у динаміці обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців баланс відповідей спостерігався на рівні 11,1%, що є найкращим значенням за останні два роки.

«за даними НБУ у IV кварталі 2016р. спостерігалось покращення очікувань підприємств, як в частині нарощування обсягів виробництва, так і в частині власної інвестиційної активності»

Примітка. Свідченням відновлення економічної активності були також позитивні тенденції на ринку праці (за даними Державної служби зайнятості у січні 2017р. кількість вакансій збільшилась на 51,3% до 47,4 тис. проти січні 2016 р. (скорочення на 23,7%), в той час як кількість зареєстрованих безробітних зменшилась на 16% порівняно з січнем 2016 р. (зменшення на 3%) до 429 тис. осіб. Крім того, питома вага працівників, яким заробітна плата у грудні 2016 р. нарахована більше 5000 грн. у загальній кількості працівників, яким оплачено 50% і більше робочого часу, збільшилась на 7,3 в.п. порівняно з вереснем 2016 р. та становила 40,6%.

Очікування:

За підсумком I кварталу 2017 р. очікується більш помірна динаміка зростання порівняно із січнем, що буде обумовлено, по-перше, вищою базою порівняння минулого року у лютому-березні ніж у січні, по-друге, відчутним впливом у короткостроковому періоді блокади залізничного сполучення.

Але за нашими оцінками зростання буде збережено. Джерелами виступатимуть: інвестиційний попит (на фоні покращення фінансових результатів підприємств); внутрішній споживчий попит (під впливом збільшення рівня мінімальної з/п), а також поліпшення ситуації на окремих світових товарних ринках (зокрема, чорних металів та залізних руд, що наприкінці 2016р. продемонстрували стрімке зростання цін). Водночас зберігатиметься вплив стримуючих чинників: висока затратність виробництва (навіть незважаючи на здешевлення електроенергії для промислових споживачів), торгівельні

«за підсумком I кварталу 2017 р. очікується більш помірна динаміка зростання порівняно із січнем»

обмеження з боку РФ тощо.

Ризики:

Загострення військового конфлікту на сході країни, посилення дефіциту сировини на підприємствах сходу країни, призупинення роботи ТЕС та ТЕЦ, та відповідно віялові відключення електроенергії, погіршення цінової кон'юнктури на світових товарних ринках, ускладнення ситуації на ринку праці, поширення логістичних проблем на сході країни, збільшення обмежень на експорт продукції тваринництва через поширення спалахів захворювання тварин.

Методологічні роз'яснення.

Зведений індекс виробництва товарів та послуг за основними видами економічної діяльності (ЗІВ) відображає динаміку діяльності виробничої сфери національної економіки у відповідному періоді.

ЗІВ розраховується на базі звітних даних по індексах фізичного обсягу виробництва ВЕД "Сільське господарство", ВЕД "Добувна промисловість і розроблення кар'єрів", ВЕД "Переробна промисловість", ВЕД "Постачання електроенергії, пари, газу та кондиційованого повітря", ВЕД "Будівництво", ВЕД "Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність" та ВЕД "Оптова та роздрібна торгівля".

Зважаючи на те, що виробнича сфера в обсязі ВВП займає близько 55%, ЗІВ має тісний кореляційний зв'язок з динамікою ВВП. Тому, оціночний показник ВВП розраховується, виходячи з ретроспективної кореляційної залежності між ЗІВ та ВВП.